

Organizatorzy:

AKADEMIA
SZTUK
PIĘKNYCH
W GDAŃSKU

Partnerzy:

WOJEWÓDZTWO
POMORSKIE

Metafiguracje. Omdlenie.

Zaproszenie

Igrzyska olimpijskie są globalnym hybrydycznym widowiskiem kulturowym, które jest w stanie zmienić oblicza miast, wpłynąć na gospodarkę regionalną i państwową. Jako obszar wymiany symbolicznej – spektakl, święto, „w swojej nowożytnej historii igrzyska czasem przydawały vitalności reżimom politycznym, czasem je destabilizowały”¹. Sam pomysłodawca odrodzenia olimpizmu baron Pierre de Coubertin stwierdzał, iż „współczesny sport jest religią, kultem, żarliwym wzrastaniem”², gdzie dla samych sportowców są one obrzędami selekcji i inicjacji. Opierając się na antropologii filozoficznej, Coubertin tworzy wizję „światowej wspólnoty”³, łączoną ideą „życzliwości-wobec-rodzaju-ludzkiego”.

Igrzyska stanowią więc model hierarchicznej struktury społecznej, a także są modelem systemu egalitarnego. Wytwarzając wydarzenia a nie przedmioty, ukierunkowane zostały na stworzenie u uczestników (sportowców i widzów) poczucia jedności, odnosząc się także do oświeceniowej wizji i roli „edukacji”.

Stosując teorię punktu widzenia (standpoint epistemology), igrzyska olimpijskie mają w sobie elementy (communitas ideologiczne) będące odpowiedzią na dynamiczne zmiany mające miejsce na przełomie XIX i XX w. Marginalizacje arystokracji, romantyczną wzniosłość (niewyraźność), czy „higieniczny” porządek modernistyczny.

Warto jednak zaznaczyć, iż ze względu na swój metaprzekaz spektakl igrzysk jest gatunkiem refleksywnym, dziś hiperrefleksywnym. Jednym z metaprzekazów jest – „Nie musisz nic robić, tylko patrz”. Od początku 2004 roku próbując szerzej rozwinąć konteksty ekspozycji, dzisiejsza wystawa jest reakcją na „banalizację rzeczywistości”, odwróceniem – „Patrząc, więc nie bądź obojętny”.

Prof. ASP dr hab. Sławomir Lipnicki ur.1972 w Gdańsku, od 2000 r. pracuje w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, na Wydziale Malarstwa. Jest również absolwentem teologii w Gdańskim Instytucie Teologii. Jego prace mają głębokie tło społeczne i filozoficzne.

1 John J. MacAloon, Igrzyska olimpijskie a teoria widowisk w społeczeństwach współczesnych, w: Rytuał, dramat, święto, spektakl. Wstęp do teorii widowiska kulturowego, pod redakcją John J. MacAloon, Wydawnictwo Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009, s. 361

2 Pierre de Coubertin, The Olympic Idea, dz. cyt. s. 118; por. John J. MacAloon, Religious Themes and Structures in the Olympic Movement and the Olympic Games; w: Philosophy, Theology and History of Sport and Physical Activity, eds. Fernand Landry, William Andrew Robert Orban, Miami 1978

3 „Choć zawieszenie igrzysk podczas obu wojen światowych samo w sobie miało niewielki wydźwięk symboliczny, to wznowienie igrzysk po konfliktach stanowiło już potężny znak tego, że świat odbudowuje swoje sensy. Podobnie powrót Niemiec i Japonii na igrzyska odbił się szerokim echem i był doświadczany jako obrzęd reinkorporacji tych narodów we wspólnotę światową. Proces ten można prześledzić dziś dzięki filmowi. Cały niszczycielski okres drugiej wojny światowej zamknięty jest między dwoma obrazami sportowca z Olimpiady Letniej w Berlinie z 1936 roku, oraz sportowca biegnącego ze świętym ogniem przez ruiny Hiroszimy w roku 1964, sfilmowanego z helikoptera przez Kona Ichikawę. Pierwsze pojawienie się Związku Radzieckiego na igrzyskach w Helsinkach w 1952 roku również miało wymiar symboliczny, podobnie jak organizacja olimpiady w Moskwie w roku 1980. Masakra w Monachium jako symbol okazała się jeszcze większą tragedią, zważywszy milczące, lecz głęboko odczuwane pragnienie Niemiec, by na monachijskich stadionach porazić siebie z ciałem żywym wspomnieniem tego, co działo się niegdyś w odległości kilkunastu kilometrów, w Dachau”, w: John J. MacAloon, Rytuał, dramat, święto, spektakl. Wstęp do teorii widowiska kulturowego pod redakcją John J. MacAloon, John J. MacAloon, Igrzyska olimpijskie a teoria widowisk w społeczeństwach współczesnych, Wydawnictwo Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009, s. 405

Fundacja (dla) Polskiej Sztuki Emigracyjnej 1939-1989
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku – Wydział Malarstwa
Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie
Polski Komitet Olimpijski

zapraszają na wystawę Sławomira Lipnickiego

Metafiguracje. Omdlenie.

od 22 kwietnia do 27 maja 2021
w Centrum Olimpijskim, ul. Wybrzeże Gdyńskie 4 w Warszawie

Spotkanie z autorem odbędzie się podczas finisażu
27 maja 2021 r. o godzinie 19.00

W zależności od sytuacji epidemicznej planowana jest jedynie transmisja online